

Møtereferat

Møte i Regelverksutvalget for økologisk produksjon 06.11.2025

Sted: Bondelaget, Hollendergate 5 i Oslo

Deltagere:

Gerald Altena	Debio (møteleder)
Susanne Friis Pedersen	NORSØK
Sara Hansdotter	NORSØK
Lene Nilssen	Debio
Lise Wirstad Dynna	Norges Bondelag
Nora May Engeseth	Norges bonde- og småbrukarlag
Kjersti Berge	Norsk Landbruksrådgiving
Magnhild Seim Grøvlen	NOFIMA
Kristin Henninger	Felleskjøpet Agri SA
Kari Marte Sjøvik	Økologisk Norge
Finn Avdem	Nortura
Johanne Schjøth	Gartnerhallen
Randi Therese Garmo	Tine SA
Øygunn Østhagen	Mattilsynet
Monica Wear Stubberud	Mattilsynet (referent)
Liv Astrid Eikeland	Landbruks- og matdepartementet (observatør)
Ann-Kath Billing	Landbruksdirektoratet (observatør)

Ikke tilstede:

Pierre Sachot	Biologisk-dynamisk Foreining
---------------	------------------------------

Dagsorden:

- Sak 1. Godkjenning av innkalling og dagsorden
- Sak 2. Godkjenning av referat fra forrige RVU-møte
- Sak 3. Oppsummering RVU-utredninger 2025
- Sak 4. Planlegging RVU-utredninger 2026
- Sak 5. Målsetninger for økologisk produksjon
- Sak 6. Status regelverksprosesser EU og Norge
- Sak 7. Muligens: Vanlige avvik hos virksomhetene i kontrollordningen.
- Sak 8. Eventuelt og neste møte

Referat:

Sak 1. Godkjenning av innkalling og dagsorden

Ingen innspill til innkalling og dagsorden.

Sak 2. Godkjenning av referat fra forrige RVU-møte

I møtet gjennomgikk vi oppfølgingspunkter fra sist møte.

Sak 3. Oppsummering RVU-utredninger 2025

Mattilsynet oppsummerte RVU-utredningene som er gjennomført i år. Rapportene blir gjort tilgjengelige på Mattilsynets nettside for RVU.

Utredning om økologisk fjørfeproduksjon

Animalia har gjennomført en utredning i samarbeid med Nortura og KLF for å se på mulige praktiske løsninger for å imøtekomme nye økologiregler for størrelse på utgangsåpninger i fjørfehus. Det er en praktisk utfordring for flere økologiske fjørfeprodusenter å oppfylle disse regelverkskravene. Animalia har innhentet informasjon fra Sverige, og tatt utgangspunkt i ulike hus i Norge og Sverige. De har vært i kontakt med norske fjørfeprodusenter. Debio og Mattilsynet har også vært med i produsentmøtet.

De praktiske løsningene innebærer i hovedsak flere eller utvidede utgangsåpninger fra fjørfabygget. Enten etablering av helt nye (enklest i nybygg), eller i tillegg å benytte seg av eksisterende dører og vinduer ved å bruke ramper for å utnytte og dele inn i flere etasjer. Store nye åpninger i eksisterende gamle bygg kan være en utfordring for bærekonstruksjonen. Overordnet krav er at dyra enkelt skal kunne gå ut og inn, og at utgangsåpningene må være funksjonelle.

Det finnes få konkrete praktiske løsninger for nye utgangsåpninger i dag. Utredningen anbefaler at den enkelte virksomhet, i samråd med medprodusenter og byggleverandører, finner løsninger som passer for seg. Debio skal formidle utredningen til alle økologiske fjørfeprodusenter.

Debio informerte i møtet om hvordan dette området skal følges opp videre. Økologiske virksomheter får avvik hvis størrelsen på utgangshullet ikke er i tråd med økologiregelverket. Fjørfeprodusentene skal utarbeide en plan som beskriver hvilke tiltak de skal gjennomføre, med en tidsplan.

Utredning om veksthusproduksjon

NORSØK har sendt den endelige veksthusrapporten. Det er gjort få endringer etter at rapporten ble presentert i det siste RVU-møtet. Rapporten beskriver løsninger og erfaringer med å bruke avgrenset vekstmedium og dyrking i jord i de ulike nordiske landene. Den beskriver også utfordringer og barrierer for omstilling. Rapporten inneholder argumenter for dyrking i jord og for dyrking i avgrenset medium, samt innspill til behov for kunnskap.

Mattilsynet orienterte om en studie EU kommisjonen har startet for å samle kunnskap om dyrking i avgrenset medium i veksthus i Norge, Sverige, Danmark, Finland, Canada og USA. Oppdraget er gitt til en tredjepart (en «contractor»), og studien er anslått å vare i 10 måneder. Formålet med studien er å samle kunnskap om omfanget og begrunnelsen for bruk av avgrenset medium i økologisk veksthusproduksjon. EU kommisjonen skal innen 2026 sende en rapport til Rådet og Parlamentet om status for unntaket for dyrking i avgrenset medium i nordiske land. Dette inkluderer både om unntaket kan avsluttes før, eller om det er mulig å forlenge unntaket. NORSØK har samlet relevant kunnskap i et ekstra notat som er tilpasset spørsmålene studien skal kartlegge. Kunnskapen i notatet vil bli brukt som grunnlag for å forklare hvorfor vi dyrker i avgrenset medium i Norge.

Til nå har det kun vært et innledende møte hvor vi hadde en foreløpig presentasjon om økologisk veksthusproduksjon i avgrenset medium i Norge. Flere bidro med å informasjon som grunnlag for dette møtet (Debio, NLR, Gartnerhallen, NORSØK og Landbruksdirektoratet). Oppdragsgiver for studiet forbereder nå å sende ut en spørreundersøkelse til økologiske virksomheter for å innhente informasjon.

Et relevant tema i diskusjonen er hvilke vekstmedier som brukes ved dyrking i avgrenset medium. Det er vanlig å benytte en stor andel torv i dag, men det er et mål å redusere slik bruk fremover. Gartnerhallen informerte om at enkelte produsenter har erstattet torv med trefiber i agurkproduksjon, og dette ser ut til å fungere godt. Foreløpig ser imidlertid ikke bruk av trefiber ut til å fungere like godt i tomatproduksjon.

Det er en stor bekymring i næringen for utfasing av unntaket om dyrking i avgrenset medium i økologisk veksthusproduksjon.

Sak 4. Planlegging RVU-utredninger 2026

I møtet informerte Mattilsynet om relevante RVU-utredninger for 2026, og en oppsummering etter innspillmøtet vi hadde den 22 oktober. Det er et mål om å ha en plan klart før årsskiftet.

Hovedområdene til vurdering er:

- Prosjekt økologisk fôrproduksjon med fokus på å samle kunnskap om bruk av aminosyrer laget ved hjelp av fermentering kan være i tråd med økologiske prinsipper og bør kunne tillates til bruk i økologisk fôr til svin og fjørfe. Utarbeide utkast til dossier til vurdering i EGTOP.
- Bruk av plantevernmidler og biostimulanter i økologisk produksjon
- Fjørfe prosjekt med fokus på uteområdet (størrelse, inndeling, skjul m.m)
- Oppdatere RVU-utredning om alternativer til bruk av torv, eller RVU-utredning om tilgang til økologiske planteformeringsmateriale

Sak 5. Målsetninger for økologisk produksjon

Kari Marte Sjøvik, Økologisk Norge, hadde en presentasjon i møtet om målsetninger for økologisk produksjon. Det var også betraktninger rundt hva som er mulige begrensende faktorer rundt økning i økologisk produksjon og omsetning i Norge.

Sak 6. Status regelverksprosesser EU og Norge

Mattilsynet orienterte om aktuelle regelverksprosesser som pågår, og hovedområdene som er til diskusjon i EU-komiteen for økologisk produksjon. Hovedområdene som ble orientert om i møtet var «factory farming» og mulige restriksjoner for bruk av ikke-økologisk husdyrgjødsel i økologisk produksjon, og pågående prosess for å identifisere mulige regelverksforenklinger i økologiregelverket.

Mattilsynet orienterte om innspill som norske myndigheter vurderer å sende til EU kommisjonen om forenklinger i overordnet økologiregelverk (forordning (EU) 2018/848). Det er frist innen 18. november å sende innspill i høringsportalen «have-your-say». Mattilsynet skal dele innspillet med RVU når det er klart.

Debio v/Gerald Altena informerte om innspill som IFOAM har til forenklinger i økologiregelverket.

Sak 7. Muligens: Vanlige avvik hos virksomhetene i kontrollordningen

Debio har utarbeidet en oversikt over vanlige avvik som de registrer ved kontroll av økologiske virksomheter. Det var ikke tid til presentasjon i dette møtet, og vil bli et tema for neste møte.

Sak 8. Eventuelt og neste møte

Debio ved Gerald Altena informerte om en spørreundersøkelse som har vært gjennomført med mål om å evaluere og identifisere forbedringer i arbeidet i RVU.

Neste møte er planlagt til å være i april hos Bondelaget.